

BARTIMÉUS SONNEHEERDT

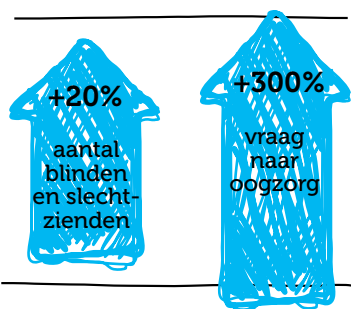

Feiten & cijfers over blind of slechtziend zijn

Wanneer ben je slechtziend of blind?

Slechtziend is iemand van wie het gezichtsvermogen sterk verminderd is en bij wie een bril niet meer helpt om goed te kunnen zien. Mensen die minder dan 5% zien of een gezichtsveld hebben dat kleiner is dan 10 graden, noemen we 'maatschappelijk blind'. Zij zien nog wel licht en de omtrekken van mensen en voorwerpen. Volledig blind is iemand die niets ziet – ook geen licht. Slechtziendheid of blindheid komt meestal door een oogaandoening of ziekte die delen van het netvlies of de oogzenuw beschadigt. Er kan ook sprake zijn van een storing in de verwerking van de beelden in de hersenen.

VAN 2009 TOT 2020

Hoeveel mensen hebben een visuele beperking?

Op dit moment zijn er ongeveer 345.000 blinden en slechtzienden in Nederland. Het aantal blinden en slechtzienden groeit. In 2020 zullen er naar

schatting zo'n 380.000* mensen een visuele beperking zijn. Een toename van 20% ten opzichte van 2009. De belangrijkste oorzaken voor de toename zijn de vergrijzing en diabetes. Zo'n 85% van alle mensen met een visuele beperking in ons land is 50 jaar of ouder. Visuele beperkingen komen 2x zo vaak voor bij vrouwen als mannen.

**2X ZOVEEL VROUWEN HEBBEN
EEN VISUELE BEPERKING**

Impact van visuele beperking op meedoen in de maatschappij is groot

Het hebben van een visuele beperking raakt veel levensterreinen en heeft grote gevolgen voor het dagelijks leven, variërend van hele praktische, technische problemen tot psychosociale problemen.

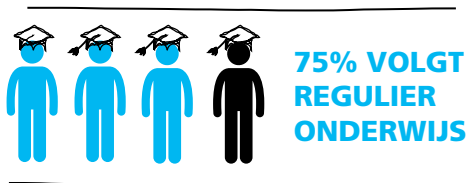
Mobiliteit en toegankelijkheid

Je verplaatsen is nodig en vanzelfsprekend om zelfredzaam je leven vorm te kunnen geven. Voor blinden en slechtzienden is van A naar B gaan vaak

tijdrovend en energievretend. Vaak zijn zij afhankelijk van anderen, denk aan autorijden. Ook wordt er bij de inrichting van openbare ruimtes en bij faciliteiten zoals bijvoorbeeld gebouwen, sportscholen, musea en bioscopen vaak geen rekening gehouden met blinden en slechtzienden. Deze factoren, mobiliteit en toegankelijkheid, werpen ongewenste drempels op, die een volwaardige participatie in de weg kunnen staan.

Onderwijs en opleiding

Er zitten zo'n 2500 tot 3000 blinde en slechtziende kinderen en jongeren op school. Driekwart van deze scholieren volgt onderwijs op een 'gewone' school. Bartiméus Sonneheerdt staat voor gewoon onderwijs waar het kan, en speciaal onderwijs waar noodzakelijk.

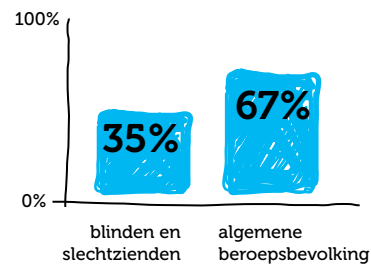
Op gewone scholen krijgen blinde en slechtziende leerlingen wel te maken met specifieke uitdagingen. Ze kunnen niet altijd vanzelfsprekend meedoen, denk aan een gymles of samen spelen op het schoolplein. Leerlingen kunnen sociale situaties door hun visuele beperking soms moeilijk inschatten, of anders interpreteren. Ook zijn ze eerder moe en hebben meestal meer tijd nodig ten opzichte van ziende leerlingen. Daarnaast is lesstof vaak niet toegankelijk waardoor blinde en slechtziende kinderen delen van de stof missen. Een probleem daarbij is bijvoorbeeld dat plaatjes een steeds grotere plek innemen bij lesmethoden. Voeltekeningen kunnen hierbij een oplossing zijn. Maar ook het werken met een digibord en het opzoeken van informatie via het internet vereist extra aanpassingen en specifieke oplossingen.

Te vaak volgen blinde of slechtziende jongeren een opleiding onder hun niveau of een andere opleiding dan ze zouden willen. Het is daarom essentieel om er voor te zorgen dat er voor blinde en slechtziende leerlingen goede begeleiding, specifieke hulpmiddelen en aangepaste lesmethoden zo breed mogelijk beschikbaar zijn.

Aan het werk

Naar schatting heeft slechts 35% van de blinden en slechtzienden in Nederland werk, ten opzichte

WERKEND NEDERLAND

van 67% van de algemene beroepsbevolking in Nederland. Naast praktische problemen als reizen is beeldvorming bij werkgevers een groot obstakel. Werkgevers zijn vaak onwetend over mogelijke aanpassingen, en over de taken en functies die visueel beperkten wel goed kunnen uitvoeren. Met specifieke aanpassingen (zoals een brailleleesregel, beeldschermvergroter, speciale software etc.) en goede begeleiding kunnen blinden en slechtzienden prima aan de slag. Stimuleren van zelfbewustzijn en voorbereiding op de arbeidsmarkt zijn daarnaast belangrijk en daarom ondersteunt Bartiméus Sonneheerdt initiatieven op dit terrein.

Digitale samenleving

De samenleving digitaliseert in hoog tempo. ICT biedt veel mogelijkheden, maar toepassingen worden vaak niet op een toegankelijke manier ontworpen voor mensen met een visuele beperking. Denk aan betaalautomaten en websites, OV chipkaart, apps en social media. Blinden en slechtzienden lopen achter bij die ontwikkelingen. En dit terwijl toegankelijke ICT toepassingen juist de mogelijkheden op het gebied van werk, studie en vrije tijd enorm kunnen vergroten. Bartiméus Sonneheerdt ondersteunt projecten waarbij de kennis wordt gebundeld en waarbij ICT-specialisten aan het werk worden gezet om nieuwe digitale ontwikkelingen bruikbaar en nuttig te maken voor blinden en slechtzienden. Omdat de digitale ontwikkelingen in een razend tempo gaan en het essentieel is voor blinden en slechtzienden om hiervan optimaal te kunnen profiteren, heeft dit onderwerp onze volle aandacht.

Grote verschillen binnen groep blinden en slechtzienden vragen specifieke oplossingen

Met innovatieve hulpmiddelen, slimme aanpassingen en specifieke begeleiding is vaak veel mogelijk. Wel zijn oplossingen vaak grotendeels maatwerk, omdat de verschillen binnen de doelgroep blinden en slechtzienden groot zijn.

Jongeren

In meerdere onderzoeken (nationaal en internationaal) is aangetoond dat slechtziende en blinde jongeren meer problemen met sociale vaardigheden hebben of lager scoren op sociale competenties dan jongeren zonder visuele beperking. Dat leidt in de tijd van jonge adolescentie tot minder daten, minder vriendschapsactiviteiten, minder afgeronde opleidingen en minder vaak een baan. Deze jongeren willen graag los van hulpverlening zijn terwijl de uitdagingen in hun levensfase juiste ondersteuning goed zouden kunnen benutten. De zoektocht naar passende ondersteuning die gericht is op optimaal meedoen in de maatschappij ondersteunen wij actief door het financieren van wetenschappelijk onderzoek, zoals het zogenoemde maatjesproject.

Ouderen

Het grootste deel van de blinden en slechtzienden in ons land is boven de 55, en door de vergrijzing neemt hun aantal nog toe. De problemen met het zicht doen zich veelal voor samen met andere ouderdomskwalen. Veel ouderen weten niet dat er iets te doen is aan hun verslechterende zicht en trekken niet aan de bel. Gevolg hiervan is dat ze langzamerhand in een isolement raken doordat ze niet meer kunnen meedoen in bijvoorbeeld een hobbyclub of kunnen blijven lezen of puzzelen. Slechtziende ouderen maken een significant grotere kans op depressie dan ouderen waarbij het zicht goed blijft. Dit is 40% ten opzichte van 10% bij ziende ouderen (Nispen et al., 2009). De komende jaren zal Bartiméus Sonneheerdt zich dan ook inzetten voor het bewustmaken van de samenleving rondom dit thema en het ondersteunen van initiatieven die dit sociale isolement voorkomen dan wel doorbreken.

Waar staat Bartiméus Sonneheerdt voor?

Bartiméus Sonneheerdt maakt zich sterk voor blinden en slechtzienden, al sinds 1915. Wij geven mensen met een visuele beperking de kans om zelfstandig in het leven te staan, mee te doen in de maatschappij en hun talenten te ontwikkelen. Om dat te bereiken zamelt Bartiméus Sonneheerdt geld in voor innovatieve projecten en proberen we iedereen bewust te laten worden van de uitdagingen waar blinden en slechtzienden in het dagelijkse leven mee te maken krijgen.

Dankzij giften van particulieren maken wij bijvoorbeeld mogelijk:

- een app met audionavigatie om zónder hulp van anderen erop uit te gaan (www.heareapp.com)
- een computerprogramma om op een interactieve, leuke manier braille te leren
- een onderzoek naar de beste manier om blinde en slechtziende jongeren te coachen
- een intelligente geleidestok om veilig en zelfstandig op pad te kunnen (www.i-cane.org)
- een online service om digitale documenten om te zetten naar grote letter of gesproken tekst (www.robotekst.nl).

Opbrengsten van de landelijke collecteweek van 9 t/m 14 december van Bartiméus Sonneheerdt worden besteed aan:

De 'Leerlijn voeltekeningen'

Voeltekeningen zijn driedimensionale afbeeldingen, waarmee blinde en slechtziende kinderen de plaatjes uit een lesboek voelend met hun vingers kunnen 'bekijken'. Blinde basisschoolleerlingen kunnen informatie zo beter begrijpen en dezelfde lesstof volgen als hun ziende leeftijdsgenootjes. Het gaat in feite om meer dan alleen onderwijs; leerlingen leren met behulp van voeltekeningen de wereld te verkennen en zich begrippen eigen te maken. Om docenten beter in staat te stellen voeltekeningen te gebruiken in de klas wordt een speciale leerlijn ontwikkeld met lesmaterialen voor elk leerjaar, toetsen en een uitgebreide docentenhandleiding. De resultaten van dit project vergroten het gebruik van voeltekeningen in het basisonderwijs aanzienlijk, waardoor blinde en slechtziende kinderen beter mee kunnen komen op school.

steunBartimeus.nl